

Johan Weltzin Kristensens tale i forbindelse med FN's antiracismedag

Taler

Johan Weltzin Kristensen
Kommunalbestyrelsesmedlem for Enhedslisten i Svendborg Kommune

Dato

16. marts 2024

Sted

Gerritstov, Svendborg

Omstændigheder

Talen blev holdt i forbindelse med FN's internationale antiracismedag.

Jeg hedder Johan.

Jeg er medlem af kommunalbestyrelsen for Enhedslisten.

Og så er jeg hvid, hvilket bl.a. vil sige:

at jeg hver dag kan vælge om jeg vil tænke på racisme.

Og det er også hvidhed der gør at ordet 'hvidhed' er akavet.

Det er med udgangspunkt i den hvidhed jeg taler til jer.

Vi er idag samlet for at markere FN's anti-racisme dag. Den 16. marts markeres landet over i bl.a. i Odense, Århus og København. Men også udenfor landets grænser Tyskland, Polen, Holland, Grækenland, Frankrig, England og sikkert også udenfor Europa.

Vi er derfor idag tusindvis på gaden for at sige nej til racisme og diskrimination. Kampen mod racisme er en sag der samler og sammen kan vi sige fra og nedbryde de systemer der hviler på racisme.

Sammen stopper vi racisme.

Den 16. marts opstod som reaktion på Sharpeville massakren i 1960.

Under det racistiske apartheidstyre i Sydafrika var det krævet at sorte mennesker skulle bære race ID kort og der var check points i byområderne. Det blev brugt til at chikanere folk og var en del af den institutionaliserede raceadsikkelse

apartheidstyret hvilede på.

16. marts var der indkaldt til en civilulydighedsdemonstration, hvor folk gik til den lokale politistation uden deres ID kort og dermed risikerede bøder. Demonstrationerne var arrangeret af partiet PNC. Der sammen med ANC arbejdede for at få afskaffet paskravet.

Mellem 5 og 10 tusind mennesker mødte op.

Folk var ubevævnede og fredelige. Nogle kastede sten.

Indsatslederen fra det hvide politi udtalte:

“The native mentality does not allow them to gather for a peaceful demonstration. For them to gather means violence”

Politiet angreb med maskingeværer, gas, knibler og endda jet fly blev beordret til at buldre lavt henover demonstranterne for at skræmme dem.

Resultatet:

69 døde, heraf 10 børn. 180 blev såret, heraf 19 børn. Flere blev lammet efter at være blevet skudt bagfra i ryggen mens de forsøgte at flygte.

Massakren blev fotograferet af en hvid engelsk fotograf og billederne nåede ud til en hvid domineret presse verden over.

I ugerne efter var der demonstrationer, strejker og optøjer landet over. Staten erklærede undtagelsestilstand og arresterede tæt på 20.000 mennesker.

Aktivister blev arresteret og ANC og PNC blev erklæret ulovlige organisationer.

Verden over var der sympati demonstrationer og FN fordømte massakren.

Sharpeville var begyndelsen på en gradvis isolation og senere boycott af det sydafrikanske apartheidstyre. Det var også begyndelsen på en overgang fra fra ikke-voldelig til væbnet modstand hos PNC og ANC.

Kampen fortsatte de næste 30 år og i 1990 blev ANCs leder Nelson Mandela lukket ud af fængslet efter 27 års indespærring.

I 1991 blev apartheid lovgivningen formelt afskaffet. Og i 1994 blev det første valg afholdt, med Nelson Mandela som den første præsident i det nye Sydafrika.

Kampen mod racistiske systemer er lang, men kampen kan vindes.

Apartheid blev formelt afskaffet i Sydafrika og i dag kæmpes med de afledte konsekvenser af den institutionaliserede opdeling.

Kampen bestod af ikke-voldelige midler, væbnet opstand og et stigende pres internationalt. Boycott og solidaritet med modstanden var afgørende i kampen.

Med den viden var det rørende at se Sydafrika indbringe den israelske stat for FN's internationale domstol. Den sydafrikanske stat førte an i et internationalt pres på at stoppe en apartheidstats folkemord og kolonialisme.

Kampen mod apartheid forsætter - ingen er frie før alle er frie.

I 2001 blev Anders Fogh statsminister. Regeringskoalitionen omtalte sig selv som et systemskifte.

Det var en alliance mellem pengene og racismen.

For at få magt til at give flere penge til virksomhedsejerne allierede Anders Fogh sig med den fremmedfjendske højrepopulisme.

Øget profit og adgang til de fælles ressourcer i bytte og en dehumanisering og et fremmedfjendsk menneskesyn.

Den næste generation har alliancen bestået dog med nye ansigter.

De riges tyveri forsætter i forstærket kraft og vi har i perioden fået over 100 milliardærer. Samtidig har vi fået lejre der som juridiske tomrum spærre mennesker ind i en permanent undtagelsestilstand.

Alliancen består også globalt og for de fleste indsatte lejrene, er det netop tyveriet og dets konsekvenser de har forsøgt at flygte fra.

Udbytning og racisme hænger sammen.

Alliancen mellem profit og racisme skal bekæmpes globalt og lokalt.

Racisme i dag kommer er en etnisk og kulturel racisme. Handlinger, holdninger og politiske systemer funderes på diskrimination.

Derfor skal racisme forstås i bred forstand og ikke som et forældet pseudovidenskabelige biologilære fra 1700 tallet. Racisme er ikke noget der gik i graven med nazismens nederlag i 45.

Racisme eksisterer og racisme har konsekvenser for mennesker hver dag.

Det skal stoppes og racisme skal bekæmpes hvor end den viser sig.

For knap 15 år siden skete en bølge af pladsbesættelser verden over. Centrale pladser blev besat af mennesker der havde fået nok af de riges tyveri af fælles værdier. I nordafrika og mellemøsten blev det kaldt det arabiske forår. I USA og Europa Occupybevægelsen.

Socialdemokratier Europa over kollapsede og der opstod nye populistiske bevægelser og partier til venstre, højre og i midten.

Occupybevægelsen gav os begrebet “den ene procent” til at beskrive konsekvenserne af det enorme tyveri der er foregået de sidste 50 år.

Begrebet ‘den ene procent’ har åbnet op for en ny forståelse og tydeliggør det enorme velstandstyveri, hvor nogle ganske få mennesker høster summen af vores fælles arbejde og ressourcer.

Den ene procent tyveri sker ved at bruge de redskaber det eksisterende system stiller til rådighed for dem.

Modsvaret til den ene procent er ikke at de må udøve mådehold og begrænse deres grådighed.

Modsvaret er at forandre det system der gør det fortsatte tyveri muligt.

Mordet på George Floyd i Minneapolis i 2020 igangsatte en bevægelse under sloganet black lives matter. Den indlejrede racismes dødelighed for farvede mennesker blev forsøgt bekæmpet. Kravene var færre midler til politiets oprustning og flere til forebyggende indsatser og reel ressource omfordeling til

minoriteter og nabolag domineret af farvede mennesker.

Som med Occupy-bevægelsen var problemet ikke den enkeltes grådighed. Problemet var ikke at Derek Chauvin begik et mord. Problemet var en strukturel racisme. En strukturel racisme der hver dag racialiserer mennesker med dødelige konsekvenser. Enten via manglende adgang til sundhed, rent vand og mad, dårlige boligforhold eller nedslidende jobs. Eller direkte via et bevæbnet politi der hver dag slår sorte mennesker ihjel. Black lives matter satte lys på den strukturelle racisme.

Den strukturelle racisme er indlejret i det eksisterende system og skabes hver dag.

Den strukturelle racisme er en stum racisme der skaber grundlaget for en opdeling og diskrimination af mennesker på baggrund af hudfarve, kultur og etnicitet.

Den strukturelle racisme opretholdes i et system hvor en hvid majoritets opfattelser, holdninger og værdier bliver set som 'naturlige' og usagte. For den herskende majoritet kræver det en indsats at få øjet på den strukturelle racisme.

For racialiserede minoriteter derimod er konsekvenserne levet hver dag og en evig påmindelse.

Majoriteten har derfor en opgave foran sig.

Lad os sammen lære den strukturelle racisme at kende, så vi sammen kan nedbryde den.

Lad os snakke om den strukturelle racisme og den blindhed majoriteten har for et system hvor hudfarve ikke opleves som værende af betydning.

Alt for længe har der været et misforstået hensyn til at kun racialiserede mennesker må snakke om racisme.

Som hvid majoritet har vi besluttet at så længe vi personligt føler vi opfører os ordentligt, så behøves racisme ikke været noget vi går op i. Og udover det så må det være en sag for minoriteter at snakke om racisme, 'det skal jeg ikke komme som hvid og have en holdning til'.

For det første: racisme er ikke noget man blot skal have en holdning til. Det er noget man aktivt bekæmper i sine handlinger.

For det andet. Den strukturelle racisme gør det tydeligt at majoriteten har et ansvar og er fedtet ind i opretholdelsen af racistiske strukturer. Det er svært at se da det netop er så 'naturligt'.

Derfor må den hvide majoritet lære at forstå racisme. Vi må bevæge os fra ikke-racisme til en aktiv anti-racisme. Sammen må vi arbejde aktivt for at nedbryde de strukturelle diskriminations og udelukkelses mekanismer der findes i samfundet, i hverdagen og i os selv.

Vi kan med hvidhed ikke undsige os race og det er et fælles ansvar og projekt at lære hvad det betyder.

Det er et stort projekt og der vil være bump undervejs. Vi vil blive konfronteret med forsvarsmekanismer blandt hinanden og i os selv. Derfor bliver det nemmere hvis vi gør det sammen på tværs af klasse og baggrund.

Vi må stille os selv spørgsmål og sammen finde svarene. Hvad betyder hvidhed? Vi må lytte aktivt til racialiserede minoriteters oplevelser og synspunkter og tager dem med i vores arbejde med at forstå hvordan vi selv tager del i den strukturelle racisme.

Lad os sammen forstå hvad hvidhed betyder, hvilke normer, værdier og handlinger der ligger indlejret deri. Lad os sammen lære hvordan den strukturelle racisme kan nedbrydes.

Lad os sammen være anti-racister og lad os sammen være gode mod hinanden.

Tak for taletiden og tak til arrangørerne for at gøre dette muligt.

Tak til alle jer der dukkede op.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Agitationstale, Enhedslisten, Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/johan-weltzin-kristensens-baltale>